

Presentació dels resultats de contaminació per purins de les fonts d'Osona i el Lluçanès - 2020

La font més contaminada de la història

El Grup de Defensa del Ter fa 19 anys que analitza els nitrats de les fonts de la comarca d'Osona i el Lluçanès, i aquest any s'ha batut el rècord històric de nitrats en una d'aquestes fonts. El mostreig ha sigut possible gràcies a 53 persones voluntàries del Grup de Defensa del Ter que han visitat 164 fonts, 13 de les quals no rajaven. La mitjana de nitrats ha estat de 72 mg/l, quan l'OMS (Organització Mundial de la Salut) fixa el límit de potabilitat per nitrats en 50 mg/l. El valor mitjà d'enguany és lleugerament inferior al de l'any 2019, que va ser de 76 mg/l, tot i que la diferència no és prou significativa per a suposar que hi ha hagut un descens real en la contaminació. Seguim amb gairebé la meitat de les fonts contaminades, concretament el 45 %.

La font de la Gana de Calldetenes amb 492,2 mg/l de nitrats ha sigut la més contaminada d'aquest any, batent el record històric des del 2002, seguida de dues fonts ja habituals en el podi, la font de Gallisans, de Santa Cecília de Voltregà, amb 465,8 mg/l, i en tercera posició, la font del Cassanell, de Taradell, amb 344,80 mg/l. L'any passat el primer premi va ser per a aquesta última font, que va arribar als 456,8 mg/l. Aquest any, però, la font de la Gana gairebé toca els 500 mg/l de nitrats, un valor 10 cops superior al que recomana l'OMS per al consum humà. Es tracta indiscutiblement del valor més alt que hem trobat en 19 anys de mostreig de les fonts.

Hem analitzat l'històric de dades des de l'any 2002 i el segon valor més alt en la sèrie el trobem en un registre de la font dels Enamorats, de Manlleu, que el 2005 contenia 466,4 mg/l de nitrats. Aquesta font va anar millorant lleugerament el seu estat fins que el 2009 va deixar de rajar, arran d'unes obres. I torna a ser en el mostreig de 2020 en què observem el tercer valor més alt registrat en l'històric, amb 465,8 mg/l en la font de Gallisans, de Santa Cecília de Voltregà. El quart valor més alt de nitrats en l'històric és de 456,9 mg/l per la font de Cassanell, de Taradell, el 2015. Recordem que aquesta font ocupa la tercera pitjor posició el 2020 i té un històric nefast de valors constants altíssims de contaminació. D'altra banda, hi ha 10 municipis que mai han presentat contaminació en les fonts analitzades, mentre que en 17 municipis sempre hi ha hagut alguna font contaminada.

Aquests resultats ens fan plantejar, un any més, que les "solucions magicotecnològiques" proposades per l'Administració com a panacea per a aquesta problemàtica no han servit per a solucionar la problemàtica mediambiental. Si bé han servit als industrials per obrir més i més macrogranges, fins a arribar a una situació que ens semblaria impossible si no fos perquè la vivim. Compartim la comarca amb 1.000.000 de porcs, mentre que, d'acord amb les terres de cultiu disponibles, n'hi podria haver la meitat. Unes terres de cultiu que es consideren necessàries per a les granges, però no per a cultivar-hi el menjar, sinó per a abocar-hi el purí. Es tracta d'abocadors de residus: el menjar dels porcs ve de fora, la carn marxa i es queden els purins. I encara ens diuen que és un recurs. Vivim en l'abundància, doncs? En l'abundància de l'externalització d'un sector. Se'ns pixen a sobre i diuen que plou.

Creiem que amb l'actual situació de pandèmia és un bon moment per a reflexionar en com canviar de direcció, però per fer-ho comencem pel principi. D'on neixen les pandèmies com la Covid19? Ens podríem fixar en algunes dades molt inquietants, com el fet que actualment el 60 % dels mamífers de la terra són animals de granja (majoritàriament macrogranges), el 36 % són humans i només el 4 % restant són animals salvatges. Aquests números ens indiquen que estem destruint i envaint massivament els ecosistemes que sustenten la vida salvatge i que, per tant, estem afeblint la biosfera de la Terra, de la qual formem part. Aquests dies s'han publicat diversos articles, alguns dels quals situen l'origen del virus en la intrusió dels humans a la vida salvatge i d'altres, en la ramaderia industrial.

Veient les dades anteriors, queda palès que gairebé dos terços dels animals de la Terra viuen en granges industrials, en espais molt reduïts on els animals estan en un estrès constant. Es tracta d'ambients on les infeccions víriques i bacterianes es veuen afavorides, amb diversos agreujants. El primer és que els virus i bacteris necessiten molt poc temps per mutar (evolucionar), i el segon és que aquests animals viuen sobremedicats, justament perquè viuen en un caldo de cultiu. Els antibiòtics que prenen acaben generant resistències bacterianes, és a dir, els bacteris evolucionen i els antibiòtics deixen de ser efectius per a fer-los front.

Aquesta situació d'afavoriment de la pandèmia que es viu dins de les granges industrials podria semblar que és només el malson de la ramaderia intensiva. Però no ens confonguem, el malson no acaba a les macrogranges, ja que els humans i els porcs patim malalties similars, per tant, aquests bacteris resistents ens poden atacar també a nosaltres. Des del Grup de Defensa del Ter creiem que amb aquest crisi sanitària queda palès que cal un canvi de rumb que passa per la sobirania alimentària i per donar valor a la petita pagesia arrelada al territori, abandonant les pràctiques d'agricultura i ramaderia intensiva que tant de mal estan fent al medi, i per tant, a nosaltres mateixos.

Grup de Defensa del Ter
maig 2020